

В. А. Колесник,
старший викладач кафедри публічного адміністрування,
ПАТ "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія управління персоналом"
ORCID ID: 0000-0002-3395-9205

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.5—6.141

ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЯК ПРЕДМЕТ РОЗГЛЯДУ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ

V. Kolesnyk,
Senior Lecturer, Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management (IAPM)

DISCRETIONAL AUTHORITIES OF GOVERNMENT AUTHORITIES AS A SUBJECT TO PUBLIC LEGAL DISPUTES

У статті розкрито проблематику дискреційної компетенції органів державної влади. Зокрема запропоновано розглядати публічно-правовий спір як один із можливих способів виявлення та реалізації дискреційних повноважень органами державної влади. У статті визначено дискреційні повноваження органів державної влади як предмет розгляду публічно-правових спорів.

З'ясовано, що дискреційні повноваження входять як складові елементи у дискреційну компетенцію, яка реалізовується через дискреційну владу. Виявлення теоретичних та методологічних розробок щодо розкриття такої схеми дало можливість обґрунтувати сутність дискреційних повноважень, яка розкривається у спосіб їх закріплення в оціночних поняттях, відносно-визначеній нормі, альтернативній нормі, нормі із невизначеною гіпотезою.

Характеризуючи суб'єкта владних повноважень як одну із сторін публічно-правового спору, приведено дві сфери правовідносин, у яких виникають публічно-правові конфлікти: внутрішньо-компетенційна сфера правовідносин, тобто такі, які формуються між органами публічної влади та особами, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; правовідносини між органами державної влади, з однієї сторони, та фізичними та юридичними особами, з іншої сторони. Визначено, що з позиції реалізації дискреційних повноважень перша група правовідносин є менш уразливою, оскільки вплив на статусні характеристики суб'єктів владних повноважень мінімальний, адже кожен з них володіє певною владною компетенцією, користується узагальненою регламентацією прав та обов'язків.

У статті виявлено змістову складову дискреційних повноважень органів державної влади, яка виступає предметом розгляду публічно-правових спорів. Розкрито передумови спорів, які проявляються з позиції внутрішньо-компетенційної сфери правовідносин. З'ясовано, що інша сфера правовідносин, яка визначена як відносини між суб'єктами владних повноважень, з однієї сторони, та фізичними та юридичними особами, з іншої сторони, встановлює більш жорсткі вимоги до механізму використання дискреційних повноважень.

In the article the problem of discretionary competence of public authorities is exposed. In particular, it is proposed to consider the public-legal dispute as one of the possible ways of revealing and exercising discretionary powers by public authorities. The article defines the discretionary powers of public authorities as the subject of consideration of public law disputes.

Discretionary powers have been found to be constituent elements of discretionary competence, which in turn is exercised through discretionary power. The discovery of theoretical and methodological developments regarding the disclosure of this scheme revealed the essence of the discretionary powers, which is revealed in the way of their fixation in evaluative concepts, relative-definite norm, alternative norm, norm with uncertain hypothesis.

Describing the subject of power as one of the parties to a public-law dispute, two areas of legal relations in which public-legal conflicts arise are presented: the internal-competence sphere of legal

relations — that is, those formed between public authorities and persons empowered to perform functions state or local government; legal relations between public authorities, on the one hand, and individuals and legal entities, on the other. It has been determined that from the point of view of exercising discretionary powers, the first group of legal relations is less vulnerable, since the influence on the status characteristics of the subjects of power is minimal, since each of them has a certain power of competence, has a general regulation of rights and obligations.

The article reveals the substantive component of the discretionary powers of public authorities, which is the subject of public-law disputes. The prerequisites of disputes that emerge from the point of view of the intra-competence sphere of legal relations are revealed. The other area of legal relations is defined by the relations between the authorities on the one hand, and individuals and legal entities on the other, which sets stricter requirements for the mechanism of use of discretionary powers.

Ключові слова: органи державної влади, публічно-правовий спір, дискреційні повноваження, публічні правовідносини.

Key words: public authorities, public law dispute, discretionary powers, public relations.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Проблематика виявлення та реалізацій дискреційних повноважень органами державної влади є надзвичайно актуальною і у разі виникнення публічного конфлікту та за неможливості вирішення його іншим шляхом, потребує судового розгляду. Тому актуальним є напрям розробок щодо функціонально-організаційного, методологічного, процедурного та інституційного забезпечення розгляду публічно-правових спорів як одного із способів виявлення та реалізацій дискреційних повноважень. Невирішеними частинами цієї проблеми на сьогодні є питання формування змістової складової дискреційних повноважень органів державної влади, перспективи застосування наданих у межах закону повноважень на власний розсуд, виявлення необхідності узгодження у будь-якій формі своїх дій з іншими суб'єктами тощо.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕННЯ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження сутності, виявлення, реалізації дискреційних повноважень органів державної влади є предметом вивчення як науковців, здебільшого сфер публічного управління та адміністративного права, так і практиків. Тому у статті використано матеріали теоретичних напрацювань щодо вибраної проблематики, зокрема у сфері розмежування та встановлення компетенцій органів публічної влади як більш узагальнюючого поняття. Дослідження особливостей компетенції судових, правоохоронних та правозахисних органів України, їх структури, діяльності є прикладами вияву, аналізу та шляхів вирішення питань компетенційного характеру та їх впливу на практичну діяльність [1]. Окремі дослідження стосуються аналізу компетенцій органів влади, можливостей щодо їх розмежування, способів їх встановлення та особливостей реалізації [2; 3].

Щодо дослідження практики реалізації дискреційних повноважень органів державної влади, процедурних та сутнісних питань сфери застосування публічно-правових спорів як інструменту встановлення, відміни

чи реалізації повноважень, увагу заслуговують такі публікації експертів як Перепелюк В., у науковому висновку якого від 01.03.2018р. надано аргументовані матеріали щодо сутності, природи, методології застосування, меж дискреційного повноваження суб'єкта владних повноважень [4]. Окремі розробки стосуються конкретних органів державної влади, в яких наприклад зазначається, що "уряд, податковий, митний орган, приймаючи рішення на свій розсуд, не може виходити із загальних меж наданої їм компетенції, тобто здійснюючи податкове правозастосування, уповноважені державні органи діють в рамках компетенції" [5, с. 61].

Тому дослідження доцільно проводити комплексно за декількома напрямками: щодо питань розмежування компетенцій органів публічної влади з позиції адміністративного та конституційного права, публічного управління, державного управління; щодо вироблення теоретичних підходів; у контексті застосування методологічних розробок (механізмів, методів, інструментів, процедурних питань тощо).

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Дослідження має на меті розкрити дискреційні повноваження органів державної влади як предмет розгляду публічно-правових спорів. Для досягнення мети у роботі поставлені такі завдання:

- розкрити сутність дискреційних повноважень органів державної влади як складових дискреційної компетенції;
- визначити дискреційні повноваження органів державної влади як предмет розгляду публічно-правових спорів;
- виявити змістову складову дискреційних повноважень органів державної влади, яка виступає предметом розгляду публічно-правових спорів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Термін дискреція походить від франц. *discretionnaire* — залежний від власного розсуду) — спосіб

реалізації публічної (тобто з боку держави і місцевого самоврядування) влади, за яким відповідний суб'єкт влади (орган чи посадова особа) застосовує надані йому в межах закону повноваження на власний розсуд, без необхідності узгодження у будь-якій формі своїх дій з іншими суб'єктами. Ці повноваження називаються дискреційними. Наприклад, за Конституцією України глава держави має право призначати окремих посад, осіб лише за згодою Верховної Ради України, а інших — без такої згоди, тобто дискреційно. Акти, що їх видає Президент України у межах певного кола визначених ч. 4 ст. 106 Конституції України повноважень, потребують скріплення підписами Прем'єр-міністра України і міністра, відповідального за акт та його виконання, тобто контрасигнації. В усіх інших випадках глава держави видає акти дискреційно, без контрасигнації [6].

В юридичній енциклопедії дискреційні повноваження визначаються як право глави держави, голови уряду, інших посадових осіб органів державної влади діяти за певних умов на власний розсуд у межах закону [7]. Радянський енциклопедичний словар дискреційну владу визнавав аналогічним чином, вказуючи, що це слово французького походження (від слова — *discretionnaire*), яке означає залежність від особистого розсуду [8]. Тлумачний словник суспільствознавчих термінів дискрецію трактує як процес вирішення посадовою особою або державним органом будь-якого питання на власний розсуд [9]. Водночас за латиною *discretio* це — рішення посадової особи або державного органу віднесеного до їх компетенції питання на власний розсуд в порядку реалізації дискреційної влади. В етимологічному словнику російської мови знаходимо характеристику слова "дискреція" як таке, що з'явилося у вжитку вперше в 1705 році через застосування німецького слова "diskretion" та польського "dyskrecja" [10; 11].

У науковій доповіді науковий консультант відділу забезпечення діяльності голови та заступника голови суду секретаріату Касаційного адміністративного суду Володимир Перепелюк зробив висновки щодо меж дискреційного повноваження суб'єкта владних повноважень та судового контролю за його реалізацією [4]. Зокрема було зазначено, що дискреційне повноваження може полягати у виборі діяти, чи бездіяти, а якщо діяти, то у виборі варіанту рішення чи дії серед варіантів, чи прямо або опосередковано закріплені у законі. Важливою ознакою такого вибору є те, що він здійснюється без необхідності узгодження варіанту вибору із будь-ким. Дискреційне повноваження надається у спосіб його закріплення в оціночному понятті, відносно-визначеній нормі, альтернативній нормі, нормі із невизначеною гіпотезою. Для позначення дискреційного повноваження законодавець використовує, зокрема, терміни "може", "має право", "за власної ініціативи", "дбає", "забезпечує", "веде діяльність", "встановлює", "визначає", "на свій розсуд". Однак наявність такого терміну у законі не свідчить автоматично про наявність у суб'єкта владних повноважень дискреційного повноваження; подібний термін є приводом для докладного аналізу закону на предмет того, що відповідне повноваження є дійсно дискреційним. Тому предмет публічно-правових конфліктів часто знаходиться у площині проблематики

виявлення, фіксації та реалізації дискреційних повноважень. Зокрема до розгляду публічно-правового спору призводить виникнення публічно-правового конфлікту, предметом якого виступатимуть приватні чи публічні інтереси сторін спору. Враховуючи, що однією із сторін публічно-правового спору є суб'єкт владних повноважень, а іншою стороною — приватні чи юридичні особи, між ними виникатимуть публічно-правові відносини. А предмет конфлікту знаходитиметься у площині реалізації прав та обов'язків, які закріплені певною матеріальною нормою.

До предмету розгляду публічно-правових спорів належать:

- публічні та приватні інтереси, права;
- компетенція органів публічної (державної та самоврядної) влади та їх посадових осіб;
- дія, бездіяльність, рішення суб'єктів публічно-правових відносин.

У ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України (далі — КАС України) [12] розкрито поняття публічно-правового спору та ознаки, за якими виявляють, визначають та здійснюють розгляд публічно-правових спорів. Визначено, що публічно-правовим вважається спір, коли хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції, в тому числі на виконання делегованих повноважень, і спір виник у зв'язку із виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій. Або хоча б одна сторона надає адміністративні послуги на підставі законодавства, яке уповноважує або зобов'язує надавати такі послуги виключно суб'єкта владних повноважень, і спір виник у зв'язку із наданням або ненаданням такою стороною зазначених послуг. Або хоча б одна сторона є суб'єктом виборчого процесу або процесу референдуму і спір виник у зв'язку із порушенням її прав у такому процесі з боку суб'єкта владних повноважень або іншої особи.

Такий висновок підсилює зміст ст. 19 КАС України, якою визначається юрисдикція адміністративних судів, яка охоплює:

- спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності;
- спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби;
- спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління, у тому числі делегованих повноважень, а також спори, які виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів;
- спори за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, встановлених законом;
- спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму.

Зміст статті нормативно визначає сфери, в яких реалізуються дискреційні повноваження органів державної влади. Слушним є позиція, за якої існує можливість реалізації дискреційних повноважень у "правотворчій (встановлення норм права), правозастосовчій, організаційній та матеріально-технічній діяльності" [13].

Характеризуючи суб'єкта владних повноважень як одну із сторін публічно-правового спору, приведемо дві сфери правовідносин, у яких виникають публічно-правові конфлікти:

1) внутрішньо-компетенційна сфера правовідносин, у якій правовідносини формуються між органами публічної влади та особами, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

2) сфера правовідносин між органами державної влади, з однієї сторони, та фізичними та юридичними особами, з іншої сторони.

З позиції реалізації дискреційних повноважень перша група правовідносин є менш уразливою, оскільки вплив на статусні характеристики суб'єктів владних повноважень мінімальний, адже кожен з них володіє певною владною компетенцією, користується узагальненою регламентацією прав, обов'язків. Прикладами внутрішньо-компетенційних сфер правовідносин, яким притаманні дискреційні повноваження є:

— відносини, що виникають між Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою України та іншими органами державної влади;

— відносини між органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

— відносини між керівником органу державної влади, органу місцевого самоврядування і особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

— відносини між органом державної влади і підвідомчими йому державними установами і підприємствами;

— відносини за галузевою та предметною ознакою між органами публічної влади (до прикладу, сфери екології, сфери управління державним майном, сфери регулювання земельних відносин тощо).

У наказі Міністерства юстиції України від 24.04.2017 № 1395/5 наведено орієнтовний перелік відносин між суб'єктами владних повноважень, з однієї сторони, та фізичними та юридичними особами, з іншої сторони, який встановлює більш жорсткі вимоги до механізму використання дискреційних повноважень. А саме:

— відносини, пов'язані з виявленням і припиненням правопорушень, застосуванням заходів державної і суспільної безпеки, ліквідації загрози життю і здоров'ю громадян;

— відносини, пов'язані з призначенням публічно-правових санкцій;

— відносини, пов'язані з контрольно-наглядовою діяльністю;

— відносини, пов'язані з наданням адміністративних послуг;

— відносини, пов'язані з видачею адміністративних дозволів, ліцензій, атестацією, акредитацією;

— відносини, пов'язані з державною реєстрацією, постановкою на державний облік;

— відносини, пов'язані з наданням соціальних виплат;

— відносини, пов'язані з розподілом квот, проведенням конкурсних (тендерних) процедур, пов'язаних з закупівлею майна, наданням державного майна в користування [14].

У зазначеному підзаконному акті визначено перелік суспільних відносин з метою здійснення оцінки коруп-

ційності під час поєднання дискреційного повноваження з реалізацією визначеного виду суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб. Тобто, такі суспільні відносини можуть мати конфліктний фактор, який веде до виникнення публічно-правових спорів та стає згодом предметом їх розгляду, а саме:

1) поєднання дискреційного повноваження з наданням організаційної допомоги юридичним особам, фізичним особам — підприємцям і громадянам;

2) поєднання дискреційного повноваження з правовим забезпеченням немайнових прав юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців і громадян;

3) поєднання дискреційного повноваження із застосуванням щодо фізичних та юридичних осіб заходів державного примусу, безпосередньо не пов'язаних з виплатою фінансових коштів;

4) поєднання дискреційного повноваження з накладенням на юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців і громадян грошових зобов'язань, інших фінансових, економічних обтяжень;

5) поєднання дискреційного повноваження з наданням, розподілом, виділенням грошових коштів, фінансових та інших економічних або виробничих ресурсів, майна або майнових прав юридичним особам, фізичним особам — підприємцям, громадянам [14].

Розгляд дискреційних повноважень органів державної влади у публічно-правових спорах має низку передумов інституційного характеру. В практичному застосуванні термінології про дискрецію необхідно звернутися до рішення № 1-рп/2007 Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року у справі № 1-6/2007, в якому Суд застосував вислів: "самостійне (дискреційне) право" в контексті того, що Президент України не має самостійного (дискреційного) права на призначення суддів на адміністративні посади [15]. Слушна думка з цього приводу судді Закуріна М.К., який визначає, що дискреційні повноваження в більш звуженому розумінні — це можливість діяти за власним розсудом, у межах закону, можливість застосувати норми закону та вчинити конкретні дії (або дію) серед інших, кожні з яких окремо є відносно правильними (законними).

У діяльності посадових осіб державної влади, управління, органів місцевого самоврядування, судів тощо виникають ситуації застосування дискреційних повноважень, вони можуть бути правильними та навпаки. Безпосередньо помилковість, вихід за межі повноважень, закону та взагалі права, під час їх застосування, стає підставою для виникнення юридичних конфліктів, які вирішуються особами, повноважними на такі дії, в тому числі, судом [11].

У методологічному аспекті дискреційні повноваження зафіксовані за допомогою різних способів, здебільшого у нормативно-правових актах, проектах, методичних розробках, а саме:

— у формі оціночних понять (приклади застосування виявлені у форматі "за наявності поважних причин орган вправі надати...", "у виключних випадках особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, може дозволити...", "рішення може бути прийнято, якщо це не суперечить суспільним інтересам...", "може", "має право", "за власної ініціативи", "на свій розсуд" тощо;

— у формі видів рішень, що приймаються суб'єктом владних повноважень;

— у формі права суб'єкта приймати чи не приймати управлінське рішення.

1 лютого 2018 року колегія суддів Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду ухвалила постанову, в якій роз'яснила поняття судової дискреції (судового розсуду) у кримінальному судочинстві. Це поняття включає повноваження суду обирати між законними альтернативами та діяльність суду з вирішення спірних правових питань. Такі повноваження суду мають виходити із цілей та принципів права, загальних засад судочинства, конкретних обставин ситуації, даних про особу винного, справедливості й достатності обраного покарання тощо. Підставами для судового розсуду під час призначення покарання виступають [16]:

— кримінально-правові, відносно-визначені (де встановлюються межі покарання) та альтернативні (де передбачено декілька видів покарань) санкції;

— принципи права;

— норми, де використовуються формулювання, що суд "може", "вправі";

— багатозначні юридичні терміни та поняття, які не мають нормативного закріплення, зокрема "особа винного", "щире каяття" тощо;

— оціночні поняття, зміст яких визначається не законом або нормативним актом, а правосвідомістю суб'єкта правозастосування;

— індивідуалізація покарання — конкретизація виду і розміру міри державного примусу особі залежно від особливостей злочину і його суб'єкта.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

На підставі здійсненого дослідження та відповідно до поставлених завдань визначено такі висновки:

1. Дискреційні повноваження як складові елементи входять у дискреційну компетенцію, яка так реалізовує дискреційну владу. Виявлення теоретичних та методологічних розробок щодо розкриття такої схеми виявило сутність дискреційних повноважень, яка розкривається у спосіб їх закріплення в оціночних поняттях, відносно-визначеній нормі, альтернативній нормі, нормі із невизначеною гіпотезою.

2. У статті визначено дискреційні повноваження органів державної влади як предмет розгляду публічно-правових спорів. Характеризуючи суб'єкта владних повноважень як одну із сторін публічно-правового спору, приведено дві сфери правовідносин, у яких виникають публічно-правові конфлікти: внутрішньо-компетенційна сфера правовідносин, тобто такі правовідносини, які формуються між органами публічної влади та особами, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; сфера правовідносин між органами державної влади, з однієї сторони, та фізичними та юридичними особами, з іншої сторони. Зазначено, що з позиції реалізації дискреційних повноважень перша група правовідносин є менш уразливою, оскільки вплив на статусні характеристики суб'єктів владних повноважень мінімальний, адже кожен з них

володіє певною владною компетенцією, користується узагальненою регламентацією прав, обов'язків.

3. Змістова складова дискреційних повноважень органів державної влади, яка виступає предметом розгляду публічно-правових спорів, виявлена з позиції внутрішньо-компетенційної сфери правовідносин, та відносин між суб'єктами владних повноважень, з однієї сторони, та фізичними та юридичними особами, з іншої сторони, що встановлює більш жорсткі вимоги до механізму використання дискреційних повноважень. Базою для визначення предметів розгляду публічно-правових спорів стали методологічні матеріали, надані Міністерством юстиції (Наказ від 24.04.2017 № 1395/5 "Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи"). Як висновок, доцільно привести такі сутнісні ознаки, визначені у зазначеній методологічній розробці, які притаманні публічно-правовим спорам, предметам виникнення публічно-правових конфліктів, а згодом предметам розгляду у суді, які:

1) дозволяють органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) на власний розсуд оцінювати юридичний факт (фактичний склад), внаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини;

2) дозволяють на власний розсуд обирати одну із декількох запропонованих у нормативно-правовому акті, проекті нормативно-правового акта форм реагування на цей юридичний факт;

3) надають можливість органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) на власний розсуд вибирати міру публічно-правового впливу щодо фізичних та юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації;

4) дозволяють органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) обрати форму реалізації своїх повноважень — видання нормативного або індивідуально-правового акта, вчинення (утримання від вчинення) адміністративної дії;

5) наділяють орган (особу, уповноважену на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) правом повністю або частково визначати порядок здійснення юридично значущих дій, у тому числі строк та послідовність їх здійснення;

6) надають можливість органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) на власний розсуд визначати спосіб виконання управлінського рішення, у тому числі передавати виконання прийнятого рішення підлеглим особам, іншим органам державної влади та місцевого самоврядування, встановлювати строки і процедуру виконання.

Література:

1. Баранік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://4vuz.com.ua/book_28.html

2. Карпа М.І. Межі компетенції суб'єктів публічної служби: особливості визначення. // Державне управління та місцеве самоврядування (текст): зб. наук. пр. ДРІДУ НАДУ, 2017. — Вип. 2 (33). — С. 109—116.

3. Карпа М.І. Компетенційний підхід до розвитку публічної служби: концептуальні аспекти // Ефек-

тивність держ. управління (текст): зб. наук. пр. ЛРІДУ НАДУ. — Вип. 4 (53). — 2017. — С. 143—153.

4. Перепелюк В. Науковий висновок щодо меж дискреційного повноваження суб'єкта владних повноважень та судового контролю за його реалізацією. веб-сайту Верховного Суду Верховний суд України. — https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/naukovi_visnovki/nauk_visnovok_01_03_2018

5. Желтобрюх І.Л. Розсуд в податковому правозастосуванні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". — Київ, 2016. — 21 с.

6. Авер'янов В.Б. Дискреційна влада. Юридична енциклопедія: в 6 т. т. 4: Н — П / НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького; голова редкол. Ю.С. Шемшученко; редкол.: М.П. Зяблюк, В.П. Горбатенко. — [б. м.]: Вид-во "Українська енциклопедія" імені М.П. Бажана, 2002.

7. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К.: Укр. енцикл., 1998.

8. Советский энциклопедический словарь / Издательство "Советская энциклопедия", 1990, Москва, издание четвертое, исправленное и дополненное, председатель редакционного совета А.М. Прохоров.

9. Толковый словарь обществоведческих терминов. Н.Е. Яценко. 1999.

10. Этимологический словарь русского языка Макса Фасмера.

11. Закурін М.К. "Дискреція — дія на власний розсуд. Поняття та прояв" <https://ks.arbitr.gov.ua/sud5024/8/8/721/>

12. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України; Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

13. Лагода О.С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування: дис. ... канд. юрид. наук; Національний університет державної податкової служби України. — Ірпінь, 2007. — 187 с., 104 с.

14. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 № 1395/5 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17>

15. Рішення Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року № 1-рп/2007 у справі N 1-6/2007 за конституційним поданням Вищої ради юстиції про офіційне тлумачення положення частини п'ятої статті 20 Закону України "Про судоустрій України" (справа про звільнення судді з адміністративної посади) / Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 27, ст. 180.

16. Офіційний веб-сайт Судова Влада України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://court.gov.ua/archive/437962>

References:

1. Baranik, RV (2013), "Judicial, law enforcement and human rights bodies of Ukraine", available at: http://4vuz.com.ua/book_28.html (Accessed 25 Feb 2020).

2. Karpa, M.I. (2017), "Competences of public service entities: specifics of definition", *Derzhavne upravlinnia ta*

mistseve samovriaduvannia (tekst): zb.nauk.pr. DRIDU NADU, vol. 2 (33), pp. 109—116.

3. Karpa, M.I. (2017), "Competent approach to the development of public service: conceptual aspects", *Efektivnist' derzh.upravlinnia* (tekst): zb.nauk.pr. LRIDU NADU, vol. 4 (53), pp. 143—153.

4. Perepeliuk, V. (2018), "Scientific conclusion on the limits of the discretionary power of the subject of power and judicial control over its implementation", available at: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/naukovi_visnovki/nauk_visnovok_01_03_2018 (Accessed 25 Feb 2020).

5. Zheltobriukh, I.L. (2016), "Discretion in tax enforcement", Ph.D. Thesis, Law, *Derzhavnyy vyschyj navchal'nyy zaklad "Kyivs'kyj natsional'nyy ekonomichnyy universytet imeni Vadyma Het'mana"*, Kyiv, Ukraine.

6. Aver'ianov, V.B. (2002), "Discretionary power", *Yurydychna entsyklopediia* [Legal Encyclopedia], Vyd-vo "Ukrains'ka entsyklopediia" imeni M.P. Bazhana, Kyiv, Ukraine.

7. Shemshuchenko, Yu.S. (1998), *Yurydychna entsyklopediia* [Legal Encyclopedia], Ukr. entsykl., Kyiv, Ukraine.

8. Prokhorov, A.M. (1990), *Sovetskyj entsyklopedycheskyj slovar'* [Soviet Encyclopedic Dictionary], Yzdatel'stvo "Sovetskaia entsyklopediya", Moscow, Russia.

9. Yatsenko, N.E. (1999), *Tolkovyj slovar' obschestvovedcheskykh termynov* [Explanatory dictionary of social science terms], Lan', St.Petersburg, Russia.

10. Fasmer, M. (1958), *Etymologicheskyy slovar' russkoho iazyka* [Etymological dictionary of the Russian language], Universitetsverlag Winter, Heidelberg, FRG.

11. Zakurin, M.K. (2009), "Discretion - acting at our discretion. Concept and manifestation", available at: <https://ks.arbitr.gov.ua/sud5024/8/8/721/> (Accessed 25 Feb 2020).

12. Verkhovna Rada of Ukraine (2005), "The Code of Administrative Proceedings of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (Accessed 25 Feb 2020).

13. Lahoda, O.S. (2007), "Administrative procedure: theory and practice of application", Ph.D. Thesis, Law, *Natsional'nyy universytet derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy, Irpin'*, Ukraine.

14. Ministry of Justice of Ukraine (2017), "On approval of the Methodology of conducting anti-corruption expertise", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17> (Accessed 25 Feb 2020).

15. Constitutional Court of Ukraine (2007), "Decision of May 16, 2007 № 1-рп / 2007 in case N 1—6 / 2007 on the constitutional submission of the High Council of Justice on the official interpretation of the provisions of part five of Article 20 of the Law of Ukraine "On the Judiciary of Ukraine" (case of dismissal of an administrative judge posts)", *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, vol. 27.

16. The Judiciary of Ukraine (2018), "The Supreme Court provided clarification on the content of judicial discretion in criminal proceedings", available at: <https://court.gov.ua/archive/437962> (Accessed 25 Feb 2020).

Стаття надійшла до редакції 27.02.2020 р.